



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**
Τηλ. επικ.: 213 130 7023
213 130 7224
Email: koinovouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 03 -04- 2025
Αρ. Πρωτ.: 69

Προς:
Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

Κοιν.:
Βουλευτή: κα Μ. Αθανασίου
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Αναφορά: 1353/12-03-2025

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. 1353/12-03-2025 Αναφοράς που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων η βουλευτής της Κ.Ο. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ, κα Μ. Αθανασίου, με θέμα: *«Αίτημα πολίτη για λήψη πολιτικής πρωτοβουλίας που θα προκαλέσει την ψήφιση πρότασης νόμου η οποία θα υλοποιεί την υπόδειξη Απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) για θεσμοθέτηση της ευθύνης των δικαστικών λειτουργών με αναδρομική ισχύ για εκείνες τις δικαστικές υποθέσεις που απόμεινες του ανωτέρω θέματος απορρίφθηκαν, τυγχάνοντας, έτσι, αρνησιδικίας, λόγω μεταγενέστερης οπισθοχώρησης του ΣτΕ με σχετική εξ αντιθέτου τοποθέτηση σε άλλη Απόφασή του»* και του επ' αυτής συνημμένου, από 29-01-2025 αιτήματος για νομοθετική ρύθμιση του δικηγόρου Α.ΤΣ. θέτουμε- κατά λόγο αρμοδιότητας- υπόψη σας τα εξής:

Στην ελληνική έννομη τάξη προβλέπεται η δυνατότητα αποζημίωσης από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων της δικαστικής εξουσίας κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων. Συγκεκριμένα προβλέπονται οι ακόλουθες περιπτώσεις, κατά τις οποίες μπορεί να επιδιωχθεί αποζημίωση από πράξεις οργάνων της δικαστικής εξουσίας:

Α) Στο Άρθρο 7 παρ. 4 του Συντάγματος, περί ευθύνης του Δημοσίου για άδικη ποινική καταδίκη και στέρηση της προσωπικής ελευθερίας, προβλέπεται ότι νόμος ορίζει με ποιους όρους το Κράτος παρέχει, ύστερα από δικαστική απόφαση, αποζημίωση σε όσους καταδικάστηκαν, προφυλακίστηκαν ή με άλλο τρόπο στερήθηκαν άδικα ή παράνομα την προσωπική τους ελευθερία.

Β) Στο Άρθρο 99 του Συντάγματος, προβλέπεται η δυνατότητα έγερσης αγωγής κακοδικίας κατά δικαστικών λειτουργών για πράξεις ή παραλείψεις τους, οι οποίες έλαβαν χώρα κατά την άσκηση των αναγομένων στη δικαστική λειτουργία καθηκόντων τους και οφείλονται σε δόλο, βαριά αμέλεια ή αρνησιδικία, εφόσον από αυτές προέκυψε ζημία στο διάδικο. Οι ειδικότερες ρυθμίσεις περί της αγωγής κακοδικίας περιλαμβάνονται στον εκτελεστικό του άρθρου 99 του Συντάγματος νόμο 693/1977.

Οι αγωγές αυτές, δικάζονται από ειδικό δικαστήριο που συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας ή τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, ως Πρόεδρό του, και από ένα σύμβουλο της Επικρατείας, έναν αρεοπαγίτη, ένα σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δύο τακτικούς καθηγητές νομικών μαθημάτων των νομικών σχολών των πανεπιστημίων της Χώρας και δύο δικηγόρους, μέλη του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου των δικηγόρων, ως μέλη, που ορίζονται με κλήρωση.

Μάλιστα, από τα μέλη του ειδικού δικαστηρίου εξαιρείται κάθε φορά εκείνο που ανήκει στο σώμα ή τον κλάδο της δικαιοσύνης που για ενέργεια ή παράλειψη λειτουργών του καλείται να αποφανθεί το δικαστήριο. Εφόσον πρόκειται για αγωγή κακοδικίας κατά μέλους του Συμβουλίου της Επικρατείας ή λειτουργών των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, στο ειδικό αυτό δικαστήριο προεδρεύει ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

Οι δικαστικοί λειτουργοί δωσιδικούν αποκλειστικά και μόνον ενώπιον του ειδικού δικαστηρίου, για όλες τις πράξεις ή παραλείψεις τους, οι οποίες έλαβαν χώρα κατά την άσκηση των αναγομένων στη δικαστική λειτουργία καθηκόντων τους και οφείλονται σε δόλο, βαριά αμέλεια ή αρνησιδικία, εφόσον από αυτές προέκυψε ζημία στο διάδικο. Για τη θεμελίωση, δηλαδή, της αξιώσεως του ενάγοντος απαιτείται αφ' ενός μεν η επέλευση υλικής ζημίας ή η πρόκληση ηθικής βλάβης, αφ' ετέρου δε η παράνομη, ήτοι η αποδοκιμαζόμενη από την έννομη τάξη, πράξη του δικαστικού λειτουργού, η οποία πρέπει να συνδέεται αιτιωδώς με την προκληθείσα ζημία ή την ηθική βλάβη, καθώς και υπαιτιότητα του δικαστικού λειτουργού.

Γ) Με την απόφαση του ΣτΕ Ολομ 799/2021, ρυθμίζεται νομολογιακά η αποζημίωση λόγω παραβίασης του ενωσιακού δικαίου από απόφαση εθνικού δικαστηρίου, που αποφαινεται σε τελευταίο βαθμό. Σε αυτή την περίπτωση, καθώς ο νομοθέτης δεν έχει θεσπίσει ειδική διαδικασία για την επίλυση αυτών των διαφορών, η σχετική έννομη προστασία παρέχεται με την άσκηση αγωγής αποζημιώσεως κατά αναλογική εφαρμογή του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ, υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η νομολογία του ΔΕΕ. Ειδικότερα, οι προϋποθέσεις αποκαταστάσεως της ζημίας που προκλήθηκε από απόφαση εθνικού δικαστηρίου αποφαινομένου σε τελευταίο βαθμό, αντιβαίνουσα σε κανόνα του δικαίου της Ένωσης, είναι οι εξής: α) Ο παραβιαζόμενος κανόνας δικαίου της Ένωσης να αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, β) η παράβαση του κανόνα αυτού να είναι κατάφωρη και γ) να υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παραβάσεως αυτής και της ζημίας των ιδιωτών. Η διακρίβωση συνδρομής των εν λόγω προϋποθέσεων απόκειται στα εθνικά δικαστήρια και αρμόδια είναι τα δικαστήρια του ίδιου δικαιοδοτικού κλάδου, ενόψει του προβλεπόμενου από το Σύνταγμα οργανωτικού σχήματος των χωριστών δικαιοδοσιών.

Όσον αφορά δε τη θεσμοθέτηση αστικής ευθύνης του Δημοσίου για πράξεις ή παραλείψεις δικαστικών λειτουργών κατά την ενάσκηση των δικαιοδοτικών καθηκόντων τους, σας γνωρίζουμε ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης **έχει ήδη συγκροτήσει «Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για τη σύνταξη σχεδίου νόμου με αντικείμενο την αστική ευθύνη του Δημοσίου από πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας»** (ΥΟΔΔ 1330/29-11-2024)-(ΑΔΑ ΨΞ75Ω-Ζ13), η οποία, με το πέρας των εργασιών της, θα υποβάλει πόρισμα για την κατάρτιση σχετικού σχεδίου νόμου.

Με εντολή Υπουργού
Ακριβές αντίγραφο
 Η Προϊσταμένη του Γραφείου

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

Γαβριέλα Σαρρή

Αριθμός σελίδων εγγράφου: ...2...
 Αριθμός σελίδων συνημμένων:0...
 Σύνολο σελίδων: 2